طراحی موقعیت های STH

سایه طاهباز
آسیب شناس گفتار و زبان

مواردی که روند رشد مهارت های شنیداری، زبانی و گفتاری را با چالش روبرو می سازند:

سن تشخیص کم شنوایی بالا

مشارکت ضعیف خانواده

باقیمانده شنوایی محدود

وجود مشکلات همراه

مشکلات موجود در هنگام اجرای موقعیت:

۱-اشتباه گرفتن اهداف مختلف و پاسخ های متفاوت کودک با هم

۲-مشکل در دسته بندی اهداف درکی و بیانی به طور صحیح.

۳-اشتباه در انتخاب محرکی که باعث ایجاد پاسخ موردنظر در کودک گردد.

۴-عدم تأکید مناسب بر اهداف موردنظر و نیز مکث ناکافی هنگامی که به اهداف تعیین شده می رسد.

۵-مشکل در استفاده بهینه از زمان در جهت بالا بردن عملکرد کودک.

۶- ناتوانی در پرداختن به تمامی اهداف در طی یک جلسه.

۷-مشکل در تعیین دقیق سطح عملکرد فعلی کودک در اهداف درکی و بیانی.

۸-مشکل در بالا بردن سیستماتیک سطح عملکرد کودک در زمینه اهداف مختلف.

۹-مشکل در یافتن موضوعاتی که وجه مشترک زیادی با هم داشته و برای ارائه اهداف مشابه مناسبند.

۱۰-مشکل در یافتن موضوعی متناسب با سطح کودک و نیز دشواری در طراحی موقعیت ها.

۱۱-مشکل در تثبیت ۱ هدف خاص خصوصا در صورتی که کودک سرعت یادگیری آهسته ای داشته باشد.

۱۲-مشکل جدی در یافتن ساخت ها و موقعیت هایی برای تعمیم و انتقال هر هدف به سایر بافت ها توسط مربی و خانواده.

سلسله مراتب اجرای موقعیت

یک روش کاملا سیستماتیک برای طراحی موقعیت:

الف:مربی اهدافی که در برنامه درمانی کودک بوده به موقعیت های مختلف تعمیم می دهد

ب:سپس خانواده این اهداف را به زندگی روزمره تعمیم می دهد

ج:با کمک فهرست مفصلی از اهداف به پیشبرد سیستماتیک کودک در سلسله مراتب رشد پرداخته و

د:این موقعیت ها را در قالب موضوعاتی که از ساده ترین سطح تا سطوح بالا، در زمان ورود کودک به مدرسه تنظیم شده اند می گنجانند

روش اجرا

گام اول: تعیین اهداف

اهداف:

۱-تو+ اسم+ فعل مضارع دوم شخص مفرد(بیان)

۲-اسمِ + ما+است(بیان)

۳-برای +اسم+اسم+فعل مضارع سوم شخص مفرد (بیان)

۴-مفهوم جلو(درک)

۵-انجام دو الی سه دستور مرتبط(درک)

۶-تولید همخوان /پ/(بیان)

گام دوم:دسته بندی اهداف

اهداف درکی:

۴: مفهوم جلو

۵: انجام دو الی سه دستور مرتبط

اهداف بیانی:

۱: تو+ اسم+ فعل مضارع دوم شخص مفرد

۲:اسم+ما+است

۳:برای+اسم+اسم+فعل مضارع سوم شخص مفرد

۶:تولید همخوان /پ/

گام سوم:انتخاب موضوع

موضوع:بیمارستان

گام چهارم: تعیین بخش هایی که برای گنجاندن اهداف مناسبند و تعیین یک روال داستانی

گام پنجم: تعیین مثال متعدد

برای پریا بالش می ذاره

برای پریا/پنگوئن/پرنده بالش می ذاره

سؤال مناسب: برای پریا بالش می ذاره

برای کی بالش می ذاره؟

گام ششم: تعیین حرکت

وانمود به گذاشتن بالش برای فرد نام برده شده

گام هفتم:آماده کردن وسایل

فرم طراحی موقعیت

اهداف درکی	اهداف بیانی
٤: مفهوم جلو ٥: انجام دو الی سه دستور مرتبط	۱: تو+ اسم+ فعل مضارع دوم شخص مفرد ۲: اسم+ما+است ۳: برای +اسم+اسم+فعل مضارع سوم شخص مفرد ۶: تولید همخوان /پ/
اهداف درکی	اهداف بیانی
هدف (٤):مفهوم جلو	هدف (۳) و (۶): برای+اسم+ اسم+فعل مضارع سوم شخص مفرد و تولید همخوان/ پ/

مثال متعدد	بشقابو بذار جلوی پریا	مثال متعدد	برای پریا بالش می ذاره
حرکت یا عمل انجام شده توسط کودک	گذاشتن بشقاب جلوی فرد نام برده شده	حرکت یا عمل انجام شده توسط مربی	وانمود کردن به گذاشتن بالش برای فرد نام برده شده
		سوال مناسب	برای کی بالش می ذاره؟
		هدف(۲)و (۶): اسم+ ما+است و تولید همخوان /پ/	
مثال متعدد		مثال متعدد	صندلیِ مااست
حرکت یا عمل انجام شده توسط کودک		حرکت یا عمل انجام شده توسط مربی	نشان دادن وسیله نام برده شده
		سوال مناسب	چیِ مایه؟

تعمیم اهداف به زندگی روزمره

موقعیت: حدس زدن با چشیدن

شرح فعالیت: ابتدا دو گروه تشکیل دهید؛ یکی کودک و پدر و یکی شما. پدر و کودک باهم یک خوراکی و شما به تنهایی یک خوراکی درست کنید؛ مثلا پدر و کودک شیرکاکائو و شما چای شیرین. چشمان کودک را ببندید و هربار با قاشق از یکی از خوراکی ها در دهان کودک بگذارید و از کودک بخواهید تا با بیان جمله ی مناسب به شما بگوید هر خوراکی متعلق به چه کسی است.

سؤال مناسب: خوراکیِ کیه؟

پاسخ کودک: شیرکاکائو/چای شیرین/آب قند/آب نمک/ نون پنیر/آب انار/ سوپ/ آش/ بستنی/ آب طالبی/ آب هویجِ ما است.

مرحله بعد تعمیم به ساخت های همانند با طول مشابه

**۱ با قرمز گل می کشی. با ماژیک دریا می کشیم. برای گربه گوش می ذاری.

مرحله بعد افزایش طول و پیچیدگی اهداف

افزایش طول جمله

3**تو با همه ی قرمزا گل می کشی. تو با بعضی از مدادا گل می کشی.ما با هیچکدوم از ماژیکا دریا نمی کشیم.ما با یکی از ماژیکا دریا می کشیم. تو برای همون سگه گوش می ذاری.تو برای همین ماشینه در می ذاری.

افزایش پیچیدگی جمله

***۱ بند موصولی:تو با مدادی که عکس عروسک داره گل می کشی. تو با ماژیکی که رنگش مشکیه گل می کشی.ما با ماژیکی که نوکش فرورفته دریا می کشیم. تو برای گربه ای که خوابیده گوش می ذاری. تو که آواز می خونی برای گربه گوش می ذاری.تو برای آدمک کلاهی که منگوله داره می ذاری.

آموزش گام به گام زبان
به کودک کم‌شنوا با روش 5TH
از تشخیص تا مدرسه
سایه طاهباز
(آسیب‌شناس گفتار و زبان)
سیما فرج‌نیا
(مربی کودکان کم‌شنوا)
توضیح طرح روی جلد
طرحی که روی جلد مشاهده می‌کنید، شرایط دو کودک را پس از تشخیص کم‌شنوایی- هنگامی که وارد برنامه‌های درمانی مختلف می‌شوند- نشان می‌دهد. کودکی که در سمت چپ تصویر می‌بینید، از برنامه‌های درمانی‌ای بهره می‌برد که سازمان‌یافتگی کمتری دارند. او مراحل مختلف رشد را با دشواری زیاد طی می‌کند و درنهایت در مدرسه نیز با مشکلات مختلفی روبه‌رو می‌شود. کودکی که در سمت راست تصویر می‌بینید، وارد برنامهٔ سیستماتیک و نظام‌مندی می‌شود که با برنامه‌ریزی دقیق و گام‌به‌گام آموزش و درمان در تمام بخش‌ها، روند بهبود مهارت‌های مختلف را در کودک تسریع و تسهیل می‌کند و در پی آن، هنگام ورود به مدرسه نیز شرایط کودک را بهبود می‌بخشد. این برنامه همان روندی است که در این کتاب به‌طور مفصل به شرح آن پرداخته‌ایم. با استفاده از این برنامهٔ درمانی، کودک کم‌شنوا می‌تواند درزمینهٔ تحصیل و ورود به جامعهٔ عادی موفق عمل کند و به پیشرفت‌های بیشتر و سریع‌تری دست یابد.
هدف نهایی تمام برنامه‌ای توان‌بخشی برای کودکان کم‌شنوا رساندن هرچه سریع‌تر کودک به بالاترین سطح عملکرد ارتباطی است. در این راستا متخصصان از روش‌های مختلفی بهره می‌گیرند که برخی با سرعت بالاتر و برخی با سرعت کمتری کودک را به این هدف می‌رساند. همچنین برخی روش‌ها کودک را به سطح بالایی از مهارت رسانده و برخی تنها پیشرفت نسبی در وی ایجاد می‌کنند.
تلاش ما در این مجموعه بر این بوده که با ارائهٔ روشی دقیق، نظام‌مند و گام‌به‌گام به متخصصان، مربیان و خانواده‌ها کمک کنیم تا زمان کسب تسلط کودک بر مهارت‌های مختلف را هرچه کوتاه‌تر کرده و به این ترتیب سرعت رشد مهارت‌های کودک کم‌شنوا را به حداکثر برسانند.
در نتیجه به دنبال دستیابی هرچه سریع‌تر کودک به مهارت‌های سطح بالا، متخصصان، مربیان و خانواده‌ها خواهند توانست هرچه سریع‌تر مهارت‌های زبانی، شناختی و تفکری سطح بالا را در کودک ایجاد کرده و اختلاف کودک کم‌شنوا با همسالانش با شنوایی طبیعی را به حداقل برسانند.
ISBN 9786008024408
www.gisapublication.com